
Obsah

Všeobecná část

I. Vývoj a dnešní stav lékařství (V. Círman)	13
Stručný přehled vývoje lékařství	13
Dnešní stav rozdělení klinických oborů	17
Návaznost mezi klinickými a hygienickými obory	20
II. Obecná symptomatologie (V. Círman)	21
Zdraví a nemoc	21
Diagnóza a druhy diagnóz	22
Průběh a prognóza nemoci	23
Obecná symptomatologie	24
Subjektivní příznaky	24
Objektivní příznaky	29
Celkový tělesný stav	29
Tělesná teplota	33
Oběhové příznaky	33
Dýchací příznaky	36
Otoky (edémy)	38
Trávicí příznaky	39
Krvácení (hemoragie)	40
Kožní změny	40
III. Klinické a laboratorní vyšetřovací metody (V. Círman)	43
Anamnéza	43
Fyzikální vyšetření	44
Postup při běžném interním vyšetření	45
Pomocné vyšetřovací metody	50
Elektrofyzilogické metody	50
Endoskopické metody	51

Rentgenové vyšetřovací metody	52
Ochrana proti záření	54
Laboratorní metody (<i>D. Procházková</i>)	55
Odběr biologického materiálu	56
Odběr moči	56
Odběr krve	56
Odběr žaludečního a dvanáctníkového obsahu	57
Odběr stolice k biochemickému vyšetření kvalitativnímu	57
Odběr mozkomíšního moku, exsudátů, transudátů	57
Výsledky laboratorních vyšetření	57
Vyšetření hematologická	58
Sedimentace erytrocytů	58
Krevní obraz	58
Metody biochemické	59
Vyšetřování moči	59
Vyšetřování krve	61
Močovina (urea)	62
Cukr v krvi (glykémie)	62
Jaterní testy	63
Aminotransferázy (transaminázy)	63
Minerální látky (elektrolyty)	64
Punkční diagnostika (<i>D. Procházková</i>)	66
Syntéza výsledků vyšetření	67
IV. Všeobecné zásady léčení chorob (<i>V. Círman</i>)	68
Všeobecné způsoby léčení	69
Medikamentózní léčba	70
Přehled nejdůležitějších skupin léků	75
Léčebná výživa	76
Fyzikální léčba	78
Léčba pohybem (kineziterapie)	81
Lázeňská léčba (balneoterapie)	82
V. Stavby ohrožující život (<i>K. Kubát, E. Příbaň</i>)	85
Bezvědomí	85
Poruchy dýchání	86
Poruchy krevního oběhu	89
Šok	90
Krvácení	92
Předlékařská první pomoc při stavech ohrožujících život	95
VI. Způsoby práce ve zdravotnických zařízeních (<i>V. Círman</i>)	103
Práce v lůžkových zařízeních	103
Práce v ambulantních zařízeních	108

Speciální část

VII. Vybrané kapitoly z vnitřního lékařství (K. Kubát)	113
Choroby oběhu krevního	113
Selhání krevního oběhu	116
Choroby srdce	118
Vrozené choroby srdce a velkých cév	118
Získané choroby srdce	119
1. Funkční onemocnění	119
2. Organická onemocnění	119
Vysoký krevní tlak (hypertenze)	124
Choroby cév	125
Choroby tepen	125
Choroby žil	126
Choroby dýchacího ústrojí	127
Onemocnění trávicího ústrojí	133
Onemocnění žaludku	133
Onemocnění střev	135
Onemocnění jater a žlučových cest	136
Onemocnění ledvin a močových cest	140
Onemocnění krve a krevtvorby	145
Anémie (chudokrevnost)	145
Změny u bílých krvinek	146
Krvácivé stavy	147
Choroby žláz s vnitřní sekrecí	148
Hypotalamo-hypofyzární systém	149
Choroby štítné žlázy	151
Choroby příštítných tělísek	152
Choroby nadledvin	153
Poruchy látkové přeměny a výživy	154
Nemoc ze záření a některé otravy	157
Nemoc ze záření	157
Otravy	158
VIII. Vybrané kapitoly z pediatrie (J. Vajnorský)	160
Přehled nejdůležitějších fyziologických charakteristik v dětském věku	160
Dýchací ústrojí	160
Systém srdeční a cévní	161
Trávicí trubice	161
Močový systém	162
Krevní systém	162
Choroby novorozenců a kojenců	163

Asfyktický syndrom	163
Žloutenky u novorozenců	165
Krvácivá choroba novorozenců	166
Infekce v novorozeneckém období	166
Vývojové anomálie	167
Porodní poranění	169
Novorozenci s nízkou porodní hmotností (váhou)	170
Poruchy výživy u kojenců	171
Zvláštnosti některých nemocí v dětském věku	175
Nemoci dýchacích orgánů	175
Nemoci srdce a krevního oběhu	178
Zvláštnosti endokrinologické	179
Zvláštnosti dospívání	182
Onemocnění dospívajících	183
Posudková činnost	184
IX. Vybrané kapitoly z neurologie (O. Chumchal)	186
Přehled obecné neurologické symptomatologie	186
Poruchy hybnosti	187
Poruchy citlivosti	190
Postižení mozkových nervů	194
Postižení míšních nervů	195
Porucha řeči (afázie)	195
Poruchy vědomí	196
Přehled nejdůležitějších onemocnění nervové soustavy	196
Nádory	196
Cévní onemocnění CNS	198
Traumatické postižení CNS	201
Demyelinizační onemocnění	201
Záchvatová onemocnění	201
Vertebrogenní onemocnění	204
Poškození periferních nervů	205
X. Vybrané kapitoly z psychiatrie (O. Chumchal)	207
Obecná psychiatrie (psychopatologie)	207
Vyšetřovací metody běžně používané v psychiatrii	207
Příznaky duševních nemocí	208
Speciální psychiatrie	214
Psychózy	214
Neurózy	216
Psychopatie	217
Toxikomanie (drogová závislost)	218
Oligofrenie (snížení intelektu)	219

Léčení psychiatrických pacientů	219
Zásady chování ve styku s psychiatrickým pacientem	220
XI. Vybrané kapitoly z dermatologie (A. Fadrhonicová, J. Bílek)	222
Přehled základních příznaků kožních chorob	222
Základní speciální vyšetřovací postupy v dermatologii	226
Vybraná kožní onemocnění exogenního původu	228
Kožní nemoci z účinku fyzikálních faktorů	228
Kožní nemoci z účinku chemických faktorů	232
Kožní nemoci z účinku rostlin	234
Kožní onemocnění způsobená živočichy kromě parazitů	235
Kožní onemocnění vyvolaná zooparazity	236
Přenosné kožní choroby	239
Pyodermie, dermakomykózy, tuberkulóza kůže	239
Hygiena kůže v občanském a profesionálním životě	241
XII. Vybrané kapitoly z traumatologie (E. Příbaň)	246
Rány	246
Zlomeniny	248
Podvrtnutí a výkloubení	251
Přehled nejčastějších poranění na jednotlivých částech těla	252
Prevence v traumatologii	254
XIII. Vybrané kapitoly z otorinolaryngologie (R. Tománek)	255
Vyšetření v ORL	255
Sluchové poruchy z hluku	266
Ostatní profesionální poškození v oblasti ORL	268
Hlavní zánětlivá onemocnění	269
XIV. Vybrané kapitoly z oftalmologie (J. Otradovec)	272
Přehled stavby a činnosti zrakového ústrojí	272
Obecné příznaky očních chorob	277
Refrakční vady	278
Pracovní úrazy oka	280
XV. Vybrané kapitoly z gynekologie (E. Kučera)	284
Poruchy menstruačního cyklu	287
Poruchy menstruačního cyklu v průběhu puberty	289
Poruchy menstruačního cyklu ve věku plodnosti	290
Záněty ženských pohlavních orgánů	292
XVI. Součinnost léčebně-preventivních oborů s obory hygienickými a s epidemiologií (V. Círman)	296
Přílohy	301
Rejstřík	319